

Ciutat, on vas?

Maite Baratech / © Il·lustració: Miguel Gallardo

Cap a on va la ciutat? És inevitable la seva autodestrucció? O hem de ser optimistes i pensar que som a temps d'actuar i revertir la situació sempre que ho fem de manera urgent? A principis de juliol, el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) va organitzar, juntament amb la British Academy, el debat Les ciutats en l'antropocè (*). *Una perspectiva mediterrània* per debatre els principals reptes urbans avui. El tret de sortida, una conversa entre Nigel Thrift, catedràtic de l'Escola de Geografia i Medi Ambient de la Universitat d'Oxford, i Suzanne Hall, catedràtica associada de sociologia de la London School of Economics (LSE), on codirigeix el projecte Cities, moderats per Francesc Muñoz, professor de Geografia Urbana a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) des de 1995 i director de l'Observatori de la Urbanització de la mateixa universitat.

Al centre del debat, la "catàstrofe climàtica", en paraules de Hall, (els experts ja han deixat enrere el terme canvi i ara empenen crisi, molt més dur), una catàstrofe que ha esdevingut la tercera guerra mundial, segons Joseph Stiglitz, un dels economistes actuals més prestigiosos i escoltats del món. Hall va incidir en la seva intervenció en la sobreexplotació dels recursos i l'excés de consum humà, en la intersecció dels desplaçaments múltiples i els moviments migratoris (per la sequera, la fam i la guerra, principalment) i de l'existència, malgrat tot, de múltiples energies que fan possible un canvi,

una nova forma de governança amb accions que poden anar des de la supressió de les exportacions de residus als països pobres a la lluita contra la congestió i els excessos del turisme i la gentrificació.

Per la seva banda, Sir Nigel Thrift va qualificar les ciutats d'"assassines"; després d'haver estat considerades bressol de la civilització, són ara espai de múltiples formes de

tual model productiu i el seu ritme de destrucció.

Què fer, doncs, amb aquestes ciutats, éssers vius que en pocs anys acolliran la major part dels habitants del planeta? Thrift va proposar algunes mesures que tots coneixem com ara reduir el consum de carn (per a ell és molt greu el mal que estem infligint a la resta d'éssers humans amb què vivim), o canviar la maquinària agrícola i anar cap a un sistema agrícola més sostenible, entre d'altres.

■ Nous models econòmics

Mentrestant, emergeixen tímidament alguns moviments econòmics que podrien trasbalsar per complet l'actual model, com el que propugna el decreixement, és a dir, recular com a contraposició al creixement continu del Producte Interior Brut (PIB) perquè el planeta es pugui regenerar. Sí, a la conversa del CCCB es va mencionar, però poc més. Cap estat ni organització internacional ha gosat (que jo sàpiga) apostar pel decreixement i, en conseqüència pel seu propi suïcidi econòmic. No podem oblidar, però, que fins a la Revolució Industrial el PIB pràcticament no va evolucionar... D'altres, més prudents, parlen senzillament de buscar l'equilibri i no el creixement sense aturador, o de substituir el tenir pel compartir, cosa que ja estem començant a veure i viure, ja sigui per motius climàtics o econòmics: la classe mitjana s'empobreix, els recursos escassegen.

A escala particular, és molt bonic parlar de sostenibilitat i menys bos-

A principis de juliol el CCCB i British Academy van organitzar el debat, *Les ciutats en l'antropocè: una perspectiva mediterrània* per debatre els principals reptes urbans d'avui

violència (el trànsit, la contaminació, les desigualtats) i desafiaments, i ens urgeixen a passar a l'acció. Al rerefons, el "problema", que el públic assistent a la conversa va clavar: "som molts i consumim molt". Arribats a aquest punt, però, no sabem el volum de població que el nostre planeta és capaç de suportar i si és possible que adoptant una altra forma d'organització la població pugui seguir creixent. El que sí tenim clar, com apuntava Nigel Thrift, és que no podem continuar amb l'ac-

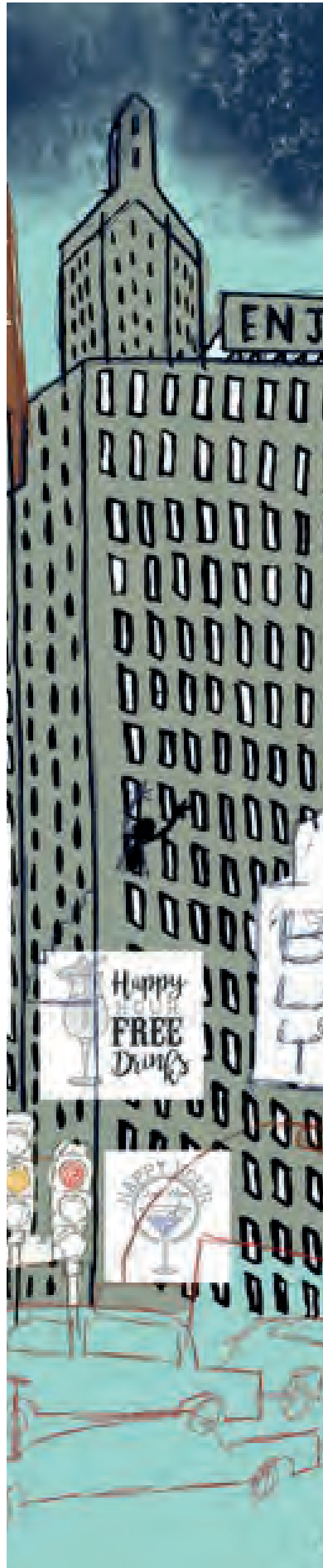

© Il·lustració: Miguel Gallardo

ses de plàstic, però reduir la nostra petjada hauria de ser, segons els radicals, més valenta i sacrificada. Alguns exemples: qui està dispostat, tenint els mitjans, a deixar de volar a l'altra punta del planeta, a fer durar la roba més temps i deixar de comprar-ne, a optar pel no sempre confortable transport públic, a recuperar les cafeteres italianes de tota la vida (millor el residu que no es genera que l'excusa de la càpsula compostable)? Perquè és molt *cool* lluir unes espadnyes fetes amb la goma de rodes velles, però potser és millor fer durar una mica més el parell (o parells) de les que ja tenim i no consumir-ne de noves... I així tot, fent de l'austeritat un estil de vida.

A escala més macro, s'alineen tots aquells que advoquen, com Suzanne Hall, per augmentar la fiscalitat dels vehicles motoritzats que accedeixen a les grans ciutats i destinar els fons a instal·lar plaques solars a les escoles (en el cas de Londres, la seva ciutat, el consum elèctric és molt elevat) o a facilitar l'habitatge públic i sostenible per a aquella classe mitjana empobrida mencionada anteriorment, apostar pel bé comú, la participació en el món local i la reivindicació compromesa a peu de carrer. I cal pensar en ciutats en clau d'inclusió i accessibilitat, per a tothom, acollidores, obertes i amables amb més vulnerables i amb les persones amb risc d'exclu-

Emergeixen tímidament alguns moviments econòmics que podrien trasbalsar l'actual model, com el que propugna el decreixement, perquè el planeta es pugui regenerar.

Cal pensar en ciutats en clau d'inclusió i accessibilitat, per a tothom, acollidores, obertes i amables amb els més vulnerables i amb les persones amb risc d'exclusió social, els pobres i les persones amb discapacitat, la gent gran...

sió social, els pobres i les persones amb discapacitat, la gent gran...

Està clar que tots i cadascú de nosaltres podem incidir, amb un major o menor nivell de responsabilitat i ganes, a casa o a la feina, en la reversió, o com a mínim el fre, d'aquesta violència que estem exercint sobre el nostre entorn més proper. I els professionals de l'arquitectura tècnica molt més que altres professionals (però no se n'escapa ningú) coneixen un munt de mesures i iniciatives amb efectes positius sobre la terra, alternatives a formes i materials del sector més agressius amb el planeta.

En tot cas, s'ha d'actuar de manera urgent, perseverant, i a escala global, això últim un desafiament quan grans potències mundials, i els seus líders, no hi creuen (o diuen no creure-hi, per captar adeptes). Deixant de banda els poderosos, preguntem-nos: i jo, què puc fer? ■

L'autora: Maite Baratech és periodista especialitzada en economia, empresa i tercer sector

(*) Època geològica, proposada per part de la comunitat científica, que designa l'etapa en què l'impacte de l'activitat humana és prou significatiu com per alterar el planeta.